

DANSKE REGIONER

**Danmarkshistoriens største
forureninger – nu rydder vi op!**

ATV-møde 9. november 2021

Bente Villumsen

[Regionernes Videncenter for Miljø og Ressourcer](#)

Danmarkshistoriens største forureninger

- nu rydder vi op!

- Generationsforureninger er...
- alt for dyre. Hvordan får vi penge til dem?
- Vi lagde en plan
- og fik penge
- Hvad skal der ske nu?
- Status november 2021

Om generationsforureninger

Definition (regionerne, 2018):

- Generationsforureninger defineres som forureninger
 - som udgør en risiko over for et af de offentlige indsatsområder, der er beskrevet i Jordforureningsloven*
 - hvor håndteringen af risikoen fremadrettet vurderes at koste mere end 50 mio. kr.

Regionerne har aktuelt kendskab til 10 generationsforureninger i henhold til denne definition. Men der kan komme flere til.

* de arealer, hvor der er forurening eller forureningskilder, der kan

- 1) have skadelig virkning på grundvand,
- 2) have skadelig virkning på overfladevand,
- 3) have skadelig virkning på internationale naturbeskyttelsesområder eller
- 4) have skadelig virkning på mennesker på et areal med bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads.

De ti generationsforureninger:

Høfde 42
Kemikaliedepotet
Harbøre Tange

Cheminova
ny fabrik

Cheminova
gl. fabrik

Grindsted-
værket

Kærgård
Klitplantage

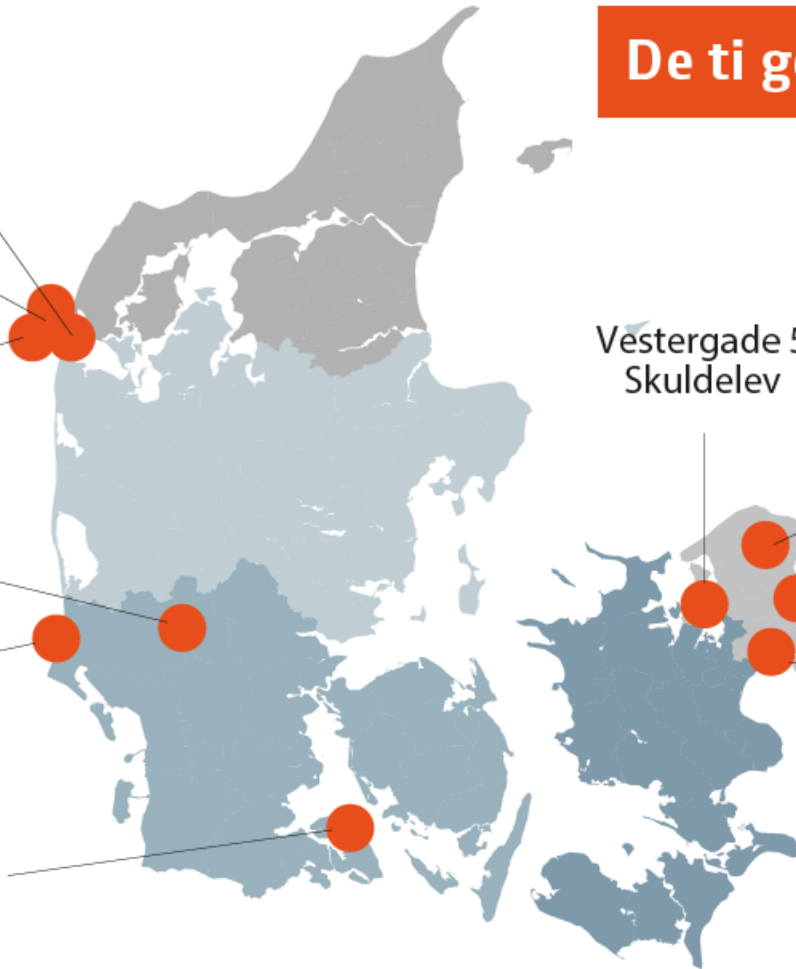
Himmark Strand

Vestergade 5
Skuldelev

Collstropgrunden, Esrum Sø

Lundtoftevej 150 og 160

Naverland 26A+B

Møde med miljøministeren 9. marts 2018

Minister skifter mening om forurening i Grindsted

Nu vil miljøminister Esben Lunde Larsen alligevel gerne møde borgmester og regionsrådsformand for at snakke om grindstedforurening.

Læs artiklen op

Miljøminister Esben Lunde Larsen, (V), vil alligevel høre om en af Danmarks største forureningssager.

Foto: Folketingets TV

”Selv om miljøminister Esben Lunde Larsen, (V), tidligere har afvist at en invitation til at komme til Grindsted for at høre om den omfattende forurening under byen, så ændrer han nu kurs. Nu vil han alligevel gerne møde regionsrådsformand Stephanie Lose, (V), og borgmester i Billund Kommune, Ib Kristensen, (V).”

På mødet beder miljøministeren Danske Regioner om en liste over generationsforureninger

Brev til miljøministeren 20. august 2018

Danske Regioners formandskab skrev til miljøminister Jakob Ellemann-Jensen:

”Hvis en indsats over for generationsforureninger skal afholdes inden for regionernes nuværende budget, vil det ske på bekostning af den eksisterende opgave med at beskytte grundvand, menneskers sundhed, vandmiljø og natur. Derfor ser regionerne en særskilt statslig finansiering af generationsforureningerne som nødvendig.”

Udspil til sundhedsreform foråret 2019

Opgaven med jordforureninger skal samles i staten

En bedre tværgående, national prioritering af jordforureninger og op mod 500 mio. kroner til de store generationsforureninger frem mod 2030. Det bliver resultatet af, at regeringen vil nedlægge regionerne og samle opgaven med jordforureninger i staten.

Publiceret 16. januar 2019

Fremover skal der være et større fokus på at prioritere midler til de store generationsforureninger, som er Danmarks største og dyreste jordforureninger.

Som en del af regeringens sundhedsudspil skal opgaven med jordforureninger, som regionerne i dag varetager, samles i staten. Dermed bliver der sikret en bedre tværgående, national prioritering af midlerne, ligesom der vil blive afsat op mod 500 mio. kroner til Danmarks ni store generationsforureninger, som alle er kendetegnet ved at koste mere end 50 mio. kroner at håndtere.

Jakob Ellemann-Jensen ✓
@JakobEllemann

Jamen, så blev det da alle tiders søndag alligevel: REG har sammen med @DanskDf1995 præsenteret delaftale om styrkelse af indsatsen mod generationsforureningerne.

Kristian Jensen ✓ @Kristian_Jensen · 24. mar. 2019

Stor tilfredshed med aftale r
bekæmpelse af generations
ekstra og prioriterer indsats!
Godt for miljøet #dkpol

+100 mio. kr.

6:33 PM · 24. mar. 2019 · Twitter for iPhone

Valg og ny regering juni 2019

- **Vedtage en klimahandlingsplan.** Klimaloven skal umiddelbart efter følges af en klimahandlingsplan, der skal bidrage til at sikre, at de nationale reduktionsmål nås. Udover at beskrive, hvilke tiltag jf. ovenfor, der er nødvendige fra transportsektoren og landbruget skal handlingsplanen blandt andet også indeholde følgende elementer: 1) Energieffektiviseringer blandt andet med krav til energibesparelser i offentlige bygninger, 2) En national strategi for bæredygtigt byggeri, 3) En samlet strategi for elektrificeringer i transportsektoren, industrien og samfundet generelt, 4) Oge midlerne til grøn forskning og demonstrationsprogrammer, 5) Undersøgelse af muligheden for at Danmark sammen med Nordsolandene udarbejder en fælles strategi for markant at udbygge og udnytte havvindpotentialet, 6) afsøge muligheden for at Danmark senest i 2030 bygger den første energio med minimum 10 GW tilkoblet, 7) Understøtte skovrejsning, 8) Klimatilpasning, herunder en stærkere koordination af indsatsen i forhold til kystsikring.
- **Bekæmpe plastikforurening og sikre bedre beskyttelse af drikkevand.** Højere afgifter på plastik samt en plastikhandlingsplan skal bidrage til at reducere plastikforbruget og sikre færre emballagetyper. For at mindske skadelige kemikalier i hverdagen genindføres afgiften på skadelige stoffer som PVC, ftalater og PVC-folier. Der gennemføres en kortlægning af udfordringerne i forhold til Danmarks grundvand som udgangspunkt for at sikre, der skal sikre bedre beskyttelse af grundvandet og nedbringe brugen af pesticider. Det skal blandt andet ske ved mere bynær skov samt ved at undersøge muligheden for at forbedre sprøjtning og godskning i beskyttede naturområder (C3-arealer). Det skal sikres, at den manglende implementering og efterlevelse af EU-kravene til at reducere de store generationsforureninger

blandt andet, at Danmark skal være klimaneutral i 2050 samt at EU's kommende budget har mere fokus på klima. Samtidig skal Danmark i selskab med andre ambitiøse lande skubbe på udbygningen af den vedvarende energi i EU, så EU bliver selvforsynende med energi. En ny regering vil også styrke det grønne diplomati og dermed øge Danmarks internationale engagement. En ny regering vil tage initiativ til en ny udviklingspolitisk strategi, hvor øget klimabistand står centralt.

- Den nye regering præsenterede forståelsespapiret "Retfærdig retning for Danmark" – med generationsforureninger
- På et møde med Danske Regioners formandskab 8. november 2019 bad miljøminister Lea Wermelin om en samlet plan for generationsforureninger

“

Forureningerne giver utryghed for en masse mennesker og ødelægger vores natur. Derfor har vi nu lagt en langsigtet plan for, hvordan vi får ryddet op.

- Stephanie Lose

Planen blev afleveret 6. marts 2020

2 Økonomi og tidsplan

På det foreliggende grundlag vurderer regionerne, at omkostningerne til oprydning af forureninger vil beløbe sig til 2.731 mio. kr.

Fire generationsforureninger er på et stadium, hvor regionerne er klar til at igangsætte en oprydning. Det drejer sig om Høfde 42, Cheminovas gamle fabriksgrund, Himmarik Strand og Kaergård Klitplantage.

På de festerende seks forureninger skal der udføres supplerende forureningsundersøgelser og evt. teknologudvikling, inden en oprydning kan projekteres.

På Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland) er der en omfattende jord- og grundvandsforurening og samtidig en driftværende kemisk virksomhed, som vil komplicere en oprydningsindsats. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt, at beslutning om afværgende indsats mod forureningen på Rønland afventer til efter oprydningsarbejdet på Høfde 42 og Cheminovas gamle fabriksgrund er afsluttet, således at erfaringerne herfra kan anvendes.

I tabellen nedenfor er angivet en vurdering af omkostninger fordelt pr. år for indsatsen på generationsforureningerne inden for perioden 2020-2030. De økonomiske vurderinger er behæftet med usikkerhed. Graden af usikkerheden er angivet med en farvekode. Tidshorisonten for indsatsen i dette grundlag er sat til 10 år, og omkostninger på alle lokaliteterne tænkes afholdt i denne periode.

Omkostninger (pr. år) til afrensning af generatortorforureningerne (mio. kr.)

Kategori	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32*	Tidspunkt
Høfde 42**														250
Cheminovas gamle fabriksgrund **														250
Kaergård Klitplantage														82
Det tidligere Grindstedværket														460
Himmarik Strand**														127
Lundtoftevej														146
Nørvang 26 A og B														118
Vespergade 5														73
Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland)														40
Collastrøgulden														215
Tætal	87	85	164	152	309	279	142,5	141	301	301	238	220,5	352	2.731

* Indeholder eventuelle estimerede driftsomkostninger for efterfølgende år.
 ** Der er allerede budgetteret 100 mio. kr. i 2019 og 2020 (50 mio. kr. til hhv. Region Syddanmark og Region Midtjylland). Heraf er 18 mio. kr. brugt i 2019, 81 mio. kr. kan disponeres fra 2020 og frem. Dvs. der er behov for yderligere 2.650 mio. kr.
 *** Der forventes et mere præcist estimat for fase 1 ved Himmarik Strand, 1. april 2020.

Folketinget 4. juni 2020

Pkt. 3

Fortsættelse af F 58 om håndtering af generationsforureninger og øvrige jordforureninger

Trecifret millionbeløb afsat til oprensning af generationsforureninger som Høfde 42 og Kærgård Klitplantage

Publiceret 06-12-2020

Regeringen har sammen med Radikale Venstre, SF, Enhedslisten og Alternativet i forbindelse med finansloven indgået aftale om at afsætte i alt 630 mio. kr. til at oprense nogle af de største forureninger i Danmark. Nu rydder vi op efter fortidens synder, siger miljøminister Lea Wermelin.

*"Det er jeg utrolig glad for",
siger Miljøminister
Lea Wermelin*

Bekendtgørelse om tilskud til regionsrådets oprensning af generationsforureninger

I medfør af tekstanmærkning nr. 198 ad 24.54.54. til § 24 på finansloven for finansåret 2021 fastsættes:

Bekendtgørelsens anvendelsesområde

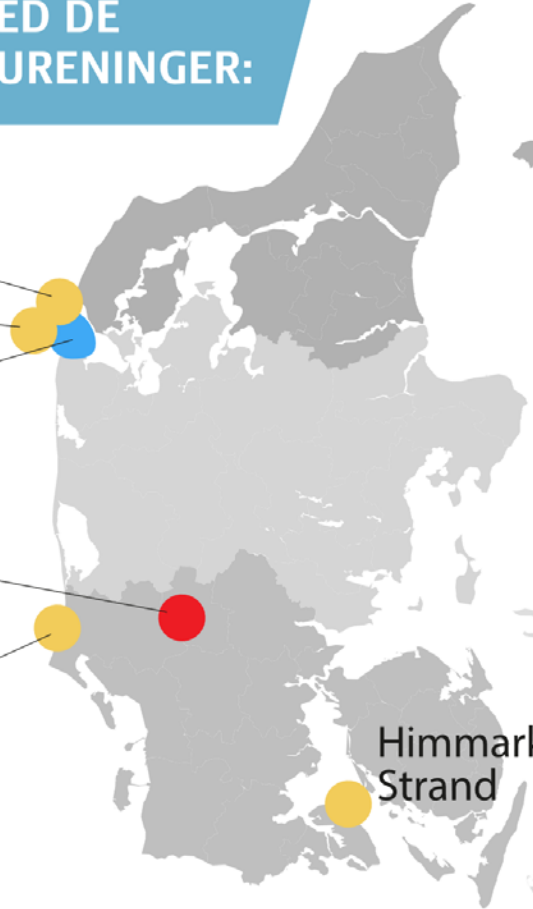
§ 1. Denne bekendtgørelse fastsætter rammerne for tildeling af tilskud til oprensning af de generationsforureninger, der fremgår af bilag 1. Bekendtgørelsen skal sikre, at den afsatte pulje til generationsforureninger anvendes efter hensigten. Den samlede økonomiske ramme for puljen, herunder den årlige bevilling, der er afsat på finansloven, fremgår af bilag 1.

Stk. 2. Regionsrådet står for oprensning af generationsforureninger. Regionsrådet anmoder Miljøstyrelsen om disponering af tilskud til konkrete undersøgelses- eller oprydningsprojekter.

Stk. 3. Miljøstyrelsen varetager den økonomiske administration af den årlige bevilling på finansloven og sikrer, at disponering og udbetaling sker inden for den årlige bevilling, der er afsat på finansloven.

DET SKAL DER SKE MED DE 10 GENERATIONSFORURENINGER:

Høfde 42
 Cheminova
 gl. fabrik
 Cheminova
 ny fabrik
 Grindsted-
 værket
 Kærgård
 klitplantage

- Undersøges
- Oprensnes
- Foreløbig oprensning
- Senere fase

Vestergade 5
 Collstropgrunden
 Lundtoftevej 150 og 160
 Naverland 26A+B

Se mere på generationsforurening.dk

Ambitionerne

Vi skal sikre ren natur til de kommende generationer

Vi skal sikre et rent vandmiljø og borgernes sundhed

Oprensningen skaber ny teknologi og udvikling

Status november 2021

- Tilskudsordningen er på plads
- To regioner har ansøgt om i alt 50 mio. kr. i 2021
- Danske Regioner opdaterer planen inden nytår
- Regionerne og Danske Regioner inviterer til samarbejde
- Politiske forhandlinger om næste fase i 2023

Når du indsætter billede ved at klikke på billedikonet vises samtidig logoet for Danske Regioner øverst til højre

Spørgsmål eller kommentarer?

